



# PERSBERICHT

## **VSOA Onderwijs geen voorstander van bindende toelatingsproef; wél van structurele maatregelen**

In het debat over het intellectueel niveau van de gemiddelde leerkracht en dit naar aanleiding van het dubbelinterview d.d. 5 april 2014 in De Tijd, stipuleert het VSOA Onderwijs dat het onder geen beding voorstander is van een bindende toelatingsproef voor studenten lerarenopleiding. Daarentegen is het VSOA Onderwijs wel gewonnen voor structurele maatregelen.

### **Bindende toelatingsproef is enkel remedie op korte termijn**

Het VSOA Onderwijs staat voor de vrije keuze van studierichting en is bijgevolg tegen de toelatingsproeven. De opleiding voor leerkracht laten vooraf gaan door een bindende toelatingsproef zal het probleem an sich niet oplossen. In het beste geval wordt daarmee een preselectie doorgevoerd die het nu al nijpend lerarentekort enkel nog zal doen toenemen. Daarbij verwijzen we naar het gekende voorbeeld inzake de geneeskunde, annex de tandheelkunde, dat vele vragen oproept; namelijk het tekort aan tandartsen. Bovendien is het een algemeen gegeven dat die toelatingsproeven vaak irrelevante zaken meten en daarmee hun doel voorbijschieten. Daarenboven zal je met een toelatingsproef het imagoprobleem van het lerarenberoep niet oplossen en willen wij er verder op wijzen dat in dit land het enkel Vlaanderen is die dit doet...

### **VSOA Onderwijs is wél voorstander van structurele maatregelen!**

VSOA Onderwijs onderkent het probleem evenwel niet, maar pleit dan ook voor structurele maatregelen zoals het herbekijken van de lerarenopleiding, het lerarenberoep an sich weer aantrekkelijk(er) maken en een terugkeer naar dé kerntaak van het onderwijs nl. het lesgeven.

### **Lerarenopleiding is toe aan refreshment**

De lerarenopleiding moet herbekeken worden en is toe aan een refreshment. Dit met het oog op het afleveren van professionals die van meet af aan en dus in eerste instantie voor de opleiding hebben gekozen en ook het lerarenberoep effectief willen uitoefenen.

Momenteel zijn de opleidingen voor kleuteronderwijzer en leerkracht lager en secundair onderwijs gescheiden. Dit heeft als repercussie dat de dualiteit tussen onderwijzer, regent en licentiaat in stand wordt gehouden... De vraag stelt zich dan onvermijdelijk of men beter niet opteert voor twee opleidingen nl. een opleiding voor leerkracht basisonderwijs en een opleiding voor leerkracht secundair onderwijs...

De opleiding zélf moet zeker professioneler worden. Voor de licentiaten is er trouwens nooit een echte opleiding uitgebouwd. Momenten van zelfevaluatie moeten ingebouwd worden in de loop van een lerencarrière. Daarbij zou men op bepaalde momenten ervoor moeten kunnen kiezen iets anders te gaan doen of de mogelijkheid hebben om de loopbaan te heroriënteren. Ook de mobiliteit binnen het lerarenberoep moet vergroten.

De opleiding van directies is een ander heikel punt. Van hen worden echte managerskwaliteiten gevraagd om vandaag nog een school te kunnen leiden. Ook aan dat facet moet tijdens de lerarenopleiding al aandacht worden besteed.

### **Maak het lerarenberoep an sich weer aantrekkelijk(er)!**

Wij stellen dagelijks vast dat door de verhoogde instroom van leerlingen, de complexe maatschappelijke verwachtingen, de groeiende noden inzake diversiteit en de steeds snellere kennismaatschappij het onderwijs en de leraren zwaar onder druk staan. Minder en minder onderwijspersoneel wil zich in die omstandigheden nog inzetten voor het onderwijs. Het tekort van kwalitatief geëngageerden, is ondertussen een realiteit. Dit legt een zware hypotheek op de totale gemeenschap.

Het lerarenberoep an sich aantrekkelijker maken is een conditio sine qua non om hoog opgeleide professionals naar het onderwijs te halen en ervoor te zorgen dat ze er ook blijven. Als men dan toch studenten met een “hoger intellectueel niveau” naar de lerarenopleiding wil halen, dan zal men hen dus ook de nodige toekomstperspectieven moeten bieden... Ons onderwijs wordt gekenmerkt door een grote uitstroom van beginnende leerkrachten tijdens de aanvangsjaren; meer dan 22 procent - in het secundair onderwijs zelfs meer dan 37 procent - keert binnen de vijf jaar immers het onderwijs de rug toe. Aan de basis van dit fenomeen liggen verscheidene oorzaken. Bovendien worden deze cijfers door de overheid genuanceerd door te stellen dat de retentiegraad in de andere beroepen en sectoren lager is. Dat neemt echter niet weg, dat elke leerkracht die het onderwijs verlaat er één te veel is...

Het VSOA Onderwijs heeft deze problematiek, die trouwens almaar grotere vormen dreigt aan te nemen, al sedert geruime tijd en meermaals in de spotlight geplaatst. Wij erkennen zeer zeker alle oorzaken die worden vooropgesteld; desalniettemin willen wij er toch op wijzen dat het gebrek aan werkzekerheid, meer en beter bekend als het “interimhoppen” ons inziens misschien wel de belangrijkste oorzaak is waarom startende leerkrachten het onderwijs al snel de rug toekeren.

Vanuit dit gegeven blijven wij herhalen dat een contract voor onbepaalde duur voor iedere beginnende leerkracht een conditio sine qua non is; des te meer het TADD-systeem (opbouwen van het recht op een tijdelijke aanstelling voor doorlopende duur) niet alleen achterhaald is, het is daarenboven ook behoorlijk ingewikkeld en ondoorzichtig voor wie pas in het onderwijs begint. Doet men dat niet dan zal de lokroep van de privésector nog aantrekkelijker worden, als de beginnende leerkracht tot de vaststelling komt dat, naast het gebrek aan werkzekerheid, ook de werkdruk jaar na jaar toeneemt en het werkplezier afneemt als gevolg van die werkdruk. Het enige wat dan nog rest is het uitzicht op een statutair in plaats van een contractueel statuut alsook de vakanties, die echter voor veel onderwijzers nu al synoniem zijn met recupereren van de voorbije stresserende werkperiode.

Leerkrachten beter belonen sensu stricto lijkt gezien de huidige financiële situatie inkrimping van het huidige budget voor onderwijs onmogelijk. Desalniettemin zou men het beroep van leerkracht echter ook niet-financieel kunnen herwaarderen – lees belonen – door het beroep an sich aantrekkelijker te maken. De werkdruk verminderen zou dus al een eerste stap in de goede richting zijn; weer werkplezier creëren een volgende. Tot onze grote treurnis hebben wij echter moeten vaststellen, dat het met veel poeha aangekondigde loopbaan debat voor de vorige Vlaamse Regering toch niet zo prioritair was als ze aanvankelijk heeft laten uitschijnen. VSOA Onderwijs hoopt dan ook dat de volgende Vlaamse Regering wél werk zal maken van dit loopbaan debat. Aan pseudo-debatten met het oog op de aanloop naar de moeder der verkiezingen heeft onderwijzend Vlaanderen geen behoefte.

### **Lesgeven en kennisoverdracht moet weer dé kerntaak van het onderwijs worden**

Leerkrachten klagen over te veel administratieve tijdsverspilling. Administratie is een almaar groter wordend probleem in de onderwijswereld. Er zijn niet alleen te veel reglementen, maar die worden daarenboven al te vaak gewijzigd. Onderwijs zit in een vicieuze cirkel. Het moet dringend herbronnen en back to the basics gaan. De leerkracht is een ambtenaar geworden die lijdt aan het “aanvinksyndroom” wat nadelige gevolgen heeft voor het peil van het lesgeven. Dat blijkt eveneens en overduidelijk uit de actuele uitstroom van beginnende leerkrachten uit het onderwijs waar men de administratieve planlast als één van de hoofdredenen geeft voor die uitstroom..

De corebusiness van ons onderwijs moet opnieuw het lesgeven worden waarbij kennisoverdracht centraal staat. Een constante verandering van de regelgeving is nefast en wordt onhanteerbaar voor wie het moet uitvoeren. Een grote opkuis in de onderwijsreglementering dringt zich dan ook op. Ook de directie kan hierin een cruciale rol spelen. Een “goede leerkracht” is voor velen onder hen iemand die met de paperassen in orde is en vaak vragen zij veel meer dan decretaal werd vastgelegd... Ook de doorlichtingsinspectie focust meer dan goed is op het administratieve luik. Aan deze evolutie moet dringend een halt worden toegevoerd. De bovenvermelde vaststellingen gelden ook voor het hoger- en universitair onderwijs. Ook daar is er te veel administratie met interne alsook externe regelgeving. Het doceren en de kennisoverdracht moet opnieuw de prioriteit krijgen.

Marnix Heyndrickx  
Secretaris-coördinator